

1 of 1 DOCUMENT

LEEWARDER COURANT

Leeuwarder Courant

1 april 2017 zaterdag
Editie Zuid

Krimpregio's gebaat bij groei Randstad

BYLINE: JELTSJE VAN DER MEER-KOOISTRA HENK FOLMER

SECTION: Algemeen; Blz. 10

LENGTH: 825 woorden

OPINIE

Het is een ernstige misvatting dat groei in de Randstad krimp elders betekent.

Met programma's als **Agenda Stad** en het Topsectorenbeleid stimuleert de rijksoverheid de groei in en rondom de Randstad.

Dat gaat ten koste van de perifere provincies buiten de Randstad met als gevolg krimp in deze gebieden, zo stellen een hoogleraar Bevolkingsdaling en Leefbaarheid en een vijftal gedeputeerden van deze provincies waaronder Fryslân (de Volkskrant 14 maart). Hun verwijt is feitelijk en inhoudelijk onjuist. Bovendien zien zij over het hoofd dat ook de Randstad grote sociaal-economische problemen heeft die beleidsaanpak behoeven. Verder miskennen zij dat krimp ook voordelen biedt en dat met adequaat flankerend beleid nieuwe bewoners kunnen worden aangetrokken.

Wat de feitelijke onjuistheid betreft, niet alleen in de Randstad, maar ook in diverse regio's daarbuiten is sprake van sterke groei. Zo is Brainport Eindhoven met een kwart van de Nederlandse export één van de pijlers van de nationale economie.

Denk ook aan de stad Groningen, waar een netwerk van kennisinstellingen en het bedrijfsleven nieuwe kennis en producten ontwikkelen op gebieden als healthy ageing en de transitie naar duurzame energie.

De door de auteurs gehanteerde tweedeling tussen de groeiende Randstad en een krimpende periferie daarbuiten - door hun aangeduid als Randland - is veel te grof.

Het Planbureau voor de Leefomgeving toont aan dat krimp vooral optreedt in dun bevolkte regio's langs de randen van Nederland.

Ook hun constatering dat groei in de Randstad krimp elders betekent omdat tegenover een winnaar altijd een verliezer staat, is een ernstige misvatting. De economische groei in de Randstad komt krimpregio's op minstens drie manieren ten goede.

Op de eerste plaats neemt de vraag naar producten uit de provincies daarbuiten toe, wat de bedrijvigheid daar stimuleert. Wel is het zo dat het vraageffect vooral terecht zal komen in dichtbevolkte regio's en in mindere mate daarbuiten.

Op de tweede plaats betekent groei in de Randstad hogere belastingopbrengsten en meer inkomsten voor de overheid, die ook de krimpregio's ten goede komen in de vorm van investeringen in infrastructuur, milieu, woningmarkt, zorg, onderwijs en gemeenschapsvoorzieningen.

Op de derde plaats is het Topsectorenbeleid een algemeen programma waarin ook regio's buiten de Randstad kunnen participeren. Bovendien kan het bedrijfsleven buiten de Randstad profiteren van het Topsectorenbeleid in de Randstad via samenwerking met kennisinstellingen en bedrijven daar.

Terecht constateren de auteurs dat krimp en groei in samenhang beschouwd dienen te worden. Dat betekent op de eerste plaats erkenning van het feit dat krimp in de dun bevolkte regio's langs de randen van Nederland al decennialang gaande is als gevolg van dalende werkgelegenheid in vooral de landbouw en aanverwante economische activiteiten.

Ook het verdwijnen van de textielindustrie en de mijnbouw hebben tot krimp geleid.

Slechts in beperkte mate zijn deze kwijnende activiteiten gecompenseerd door nieuwe bedrijvigheid, zoals recreatie en toerisme. Vanwege gebrek aan banen vertrekt een deel van de beroepsbevolking, vooral jongeren, naar stedelijke gebieden om daar een opleiding te volgen of een baan te vinden. Het is een verkeerde voorstelling van zaken dat dergelijke krimp teniet gedaan kan worden door afremming van de groei elders.

Krimp heeft ook voordelen in de vorm van minder congestie, vooral voor wat de betreft de woningmarkt en het verkeer en vervoer. Zo is de prijs van vergelijkbare woningen in krimpgebieden slechts een fractie van de prijs in de Randstad en andere groeiregio's. Verder is de milieukwaliteit er aanzienlijk beter en zijn er minder veiligheidsproblemen dan in veel stedelijke gebieden. Dergelijke omstandigheden kunnen nieuwe bewoners en niet locatiegebonden economische activiteiten aantrekken.

Door adequaat beleid, zoals het aantrekkelijker maken van de woonomgeving en het verbeteren van de leefbaarheid, kunnen deze effecten worden versterkt. Verder dienen voorzieningen voor een ieder bereikbaar te blijven, zij het soms in afgeslankte of gewijzigde vorm. Voor een aantal voorzieningen is dit al in volle gang. Zo worden bijzondere en algemene scholen samengevoegd en worden winkelveorzieningen multifunctioneel of in grotere kernen geconcentreerd.

Gezien de korte afstanden in Nederland, ook in krimpgebieden, blijven voorzieningen bereikbaar, zij het niet overal in de directe omgeving.

Daarnaast kan de leefbaarheid in krimpgebieden worden bevorderd via investeringen in internet, mobiele voorzieningen en lokaal georganiseerd vervoer. Met dergelijk flankerend beleid kunnen de positieve effecten van programma's als **Agenda Stad** en het Topsectorenbeleid voor de krimpregio's worden versterkt.

Jeltsje van der Meer-Kooistra en Henk Folmer zijn respectievelijk hoogleraar financieel management en hoogleraar ruimtelijke economie aan de Rijksuniversiteit Groningen.

LANGUAGE: DUTCH; NEDERLANDS

PUBLICATION-TYPE: Krant

JOURNAL-CODE: LC

SUBJECT: Land Use + Development (92%); Economic Growth (83%); Environment, Natural Resources + Land Use (80%); Airports (70%)

LOAD-DATE: 31 March 2017

All Rights Reserved